

Որակի հոչակագիր **Տարեկան հատվածային հաշիվներ**

Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Տարեկան հատվածային հաշիվներ
0.2	Ոլորտը	Ազգային հաշիվներ, համախառն ներքին արդյունք
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Մակրոտնտեսական ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժին Բաժնի պետ Լուսյա Խաչատրյան, Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ +374 11 52 39 96 Էլ. փոստ՝ lusya@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	Հիմնական նպատակն է օգտագործողներին տրամադրել տեղեկատվություն Հայաստանի Հանրապետության ինստիտուցիոնալ հատվածների հաշիվների համակարգի հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ: Հայաստանում հատվածների հաշիվների համակարգի ներդրումը սկսվել է 90-ական թվականներից, երբ Հայաստանը որդեգրեց տնտեսակարգի փոփոխության քաղաքականություն՝ ուղղված ազատական տնտեսական հարաբերությունների ձևավորմանը, որին անցումը ենթադրում էր դրան բնորոշ հաշվարկային համակարգի ներդրում միջազգայնորեն ընդունված հիմնադրույթների, սահմանումների, դասակարգումների և հաշվապահական կանոնների (ԱՀՀ-2008 և ԵՀՀ-95) ամբողջության հիման վրա: Սկսած 2014թ. ՀՀ վիճակագրական կոմիտեն Հայաստանի ազգային հաշիվների վիճակագրության բնագավառում իրականացրել է մեթոդաբանական փոփոխություն՝ անցում է կատարել «Ազգային հաշիվների համակարգ 1993-ից» «Ազգային հաշիվների համակարգ 2008-ի»: Հայաստանում հատվածների հաշիվների համակարգի հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ տարեկան պաշտոնական վիճակագրական տվյալներն առկա են սկսած 1990թ-ից:
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	Հայաստանի ազգային հաշիվների, այդ թվում՝ հատվածային հաշիվների վերաբերյալ տվյալներն ունեն օգտագործողների լայն շրջանակ: Հիմնական օգտագործողների թվում են երկրի տնտեսական քաղաքականության և տնտեսական կանխատեսման գործառույթներ իրականացնող պետական մարմինները, ինչպես նաև այլ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսավարկային կազմակերպությունները, գործարար միջավայրը,

		զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն՝ վերլուծությունների, մոդելավորման և կանխատեսումների նպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	Հաշվարկներն իրականացվում են տարբեր աղբյուրների՝ հիմնականում Արմստատի կողմից իրականացվող վիճակագրական դիտարկումների տվյալների հիման վրա: Օգտագործվում են նաև Արմստատի կողմից իրականացվող տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված և աշխատուժի ընտրանքային հետազոտությունների արդյունքները, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսների նախարարության (ՀՀ ՖՆ) և ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրվող տվյալները:
0.7	Տվյալների հավաքման իրավական լիազորությունը	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և ««Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:
0.8	Ռեսպոնդենտների (ծանրաբեռնվածությունը	Ռեսպոնդենտների ուղղակի ծանրաբեռնվածություն առկա չէ:
1 Բովանդակություն		
1.1	Բովանդակության նկարագիրը	<p>Ազգային հաշիվների համակարգը (ԱՀՀ) կազմված է հաջորդական, փոխկապակցված հաշիվներից, բաղկացած մի շարք դասակարգումներից, որոնք հայտնի չափով կազմում են համակարգի հիմքը և թույլ տալիս ընդգրկել ամենատարբեր շրջանակներ, այնպիսիք, ինչպիսիք են կառուցվածքային միավորներն ու հատվածները:</p> <p>Կառուցվածքային միավորներն իրենց հիմնական գործառույթներով, վարքագծով և նպատակներով պայմանավորված, խմբավորվում են ըստ հիմնական կառուցվածքային հատվածների: ԱՀՀ-ում առանձնանում են տնտեսության հետևյալ հինգ հատվածները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ոչ ֆինանսական կազմակերպություններ (կորպորացիաներ), • ֆինանսական կազմակերպություններ (կորպորացիաներ), • պետական կառավարման մարմիններ, • տնային տնտեսությունները սպասարկող ոչ առևտրային կազմակերպություններ (SSUՈԱԿ), • տնային տնտեսություններ: <p>Հայաստանի հատվածային հաշիվները կազմվում են համաձայն Ազգային հաշիվների համակարգի հիմնարար դասակարգումների, սահմանումների և հասկացությունների, ինչպես նաև այլ մեթոդաբանական հիմքերի, միաժամանակ շարունակելով աշխատանքը Եվրոպական հաշիվների համակարգ (ԵՀՀ) 2010-ի ներդրման ուղղությամբ:</p>
1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	2010թ. Հայաստանի Ազգային հաշիվները կազմվում են համաձայն Ազգային հաշիվների համակարգի (ԱՀՀ-2008) հիմնարար

		<p>դասակարգումների, սահմանումների և հասկացությունների, ինչպես նաև այլ մեթոդաբանական հիմքերի, միաժամանակ շարունակելով աշխատանքը Եվրոպական հաշիվների համակարգ (ԵՀՀ) 2010 ներդրման ուղղությամբ: Ընդգրկվում են ԱՀՀ-ում սահմանված բոլոր գործառնությունները: Ըստ ինստիտուցիոնալ հատվածների համախառն ավելացված արժեքի ծավալները ներառում են բոլոր շուկայական գործառնությունները, ներառյալ ապրանքափոխանակությունը: Ընդգրկվում է Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տնտեսությունը: Համախառն ավելացված արժեքն ըստ ինստիտուցիոնալ հատվածների կազմվում է ընթացիկ գներով:</p> <p>Կազմվում են ազգային հաշիվների համակարգի համախմբված հաշիվները, ինչպես նաև «արտերկրի» հաշիվը և համաձայնեցվածությունը հաշիվների միջև:</p> <p>1990-2006թթ. արտադրական եղանակով ՀՆԱ-ի հաշվարկների համար կիրառվել է Ժողովրդական տնտեսության ճյուղերի համամիութենական դասակարգիչը (ԺՏՃՀԴ): 2004-2006թթ. ԺՏՃՀԴ-ին զուգահեռ 2007թ.-ից կիրառվել է նաև Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ) 1.1 խմբագրությունը (NACE 1.1), իսկ 2012թ.-ից՝ Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ) 2 խմբագրությունը (NACE խմբ. 2): Ըստ ՏԳՏՀԴ 2-ի առկա են տվյալները սկսած 2008 թ.-ից:</p>
2. Ժամանակայնություն		
2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Տարեկան տվյալների համար հաշվետու ժամանակահատվածը օրացուցային տարին է:
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	Համախառն ավելացված արժեքն ըստ ինստիտուցիոնալ հատվածների հրապարակվում է հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա հունիսին, իսկ ավելի մանրամասն տեղեկատվությունը՝ չորրորդ եռամսյակում:
2.3	Ճշտապահություն	Ընդհանուր առմամբ, տվյալների հավաքումն ու մշակումը համապատասխանում են ազգային հաշիվների ժամանակային պահանջներին: Տվյալների հրապարակումը սովորաբար չի շեղվում սահմանված ժամանակացույցից:
2.4	Հաճախականությունը	Տարեկան
3. Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	Մի շարք վիճակագրական ցուցանիշների գծով իրականացվում են չդիտարկվող տնտեսության, այդ թվում նաև «ստվերային» տնտեսության (առանց անօրինական գործունեության) լրահաշվարկներ, որոնց հիմքում դրված են արտադրանքի թողարկման, զբաղվածների թվաքանակի և արտադրանքի արտադրության մասնակիցների թվաքանակի վերաբերյալ

		տվյալները՝ ստացված պարբերաբար հավաքվող վիճակագրական հաշվետվությունների և աշխատուժի ընտրանքային հետազոտությունների արդյունքում: Կիրառվում են նաև անուղղակի մակրոտնտեսական մեթոդներ՝ օգտագործելով տարբեր տեղեկատվական աղբյուրներ:
3.2	Անճշտության աղբյուրները	Ազգային հաշիվներում տվյալների հնարավոր անճշտությունը կապված է տարբեր աղբյուրներից ստացվող տվյալների անհամապատասխանության հետ:
3.3	Ճշգրտության չափումները/ չափելիությունը	Տես կետ 3.1-ը
4 .Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Այն դեպքերում, երբ իրականացվում են մեթոդաբանական կամ այլ բնույթի փոփոխություններ համապատասխան հրապարակումներում տրվում է այդ փոփոխությունների ծանոթագրությունները, ինչպես նաև ներկայացվում նախորդ տարիների համար հաշվարկված (վերանայված) շարքեր:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Հայաստանի Ազգային հաշիվները կազմվում են համաձայն Ազգային հաշիվների համակարգի (ԱՀՀ-2008) հիմնարար դասակարգումների, սահմանումների և հասկացությունների, ինչպես նաև այլ մեթոդաբանական հիմքերի, միաժամանակ շարունակելով աշխատանքը Եվրոպական հաշիվների համակարգ (ԵՀՀ) 2010-ի ներդրման ուղղությամբ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	Համախառն ավելացված արժեքն ըստ ինստիտուցիոնալ հատվածների հրապարակվում են ՀՆԱ-ի տարեկան վերջնական հաշվետու տվյալների հիման վրա:
5 .Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	<p>Հրապարակումներ Ամսական հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ- տնտեսական վիճակը հունվար-մայիսին» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն և ռուսերեն):</p> <p>Տվյալների բազաներ http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p> <p>Ինտերնետային հասցե</p> <p>Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակներ հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով http://www.armstat.am/am/?nid=82</p>

5.2	Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը	«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույցի և «Հայաստանի Ազգային Հաշիվները» վիճակագրական ժողովածուի բոլոր հրապարակումները տեղադրված են Արմստատի ինտերնետային կայքի «Հրապարակումներ» բաժնում ըստ տարիների:
5.3	Փաստաթղթավորումը	Ցուցանիշների վերաբերյալ պարզաբանումները հրապարակվում են թեմատիկ հրապարակումներում:
5.4	Այլ տեղեկատվություն	Այլ տեղեկատվություն առկա չէ:
6. Լրացուցիչ փաստաթղթավորում		
6.1		Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=672: